

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	3
RÖVIDÍTÉSEK, ÉRTELMEZÉSEK	8
ELŐSZÓ (a 2019. évi tizenegyedik kiadáshoz)	12
1. A SZÁMVITELI TÖRVÉNY ÁTTEKINTÉSE (VJ).....	15
1.1. A számviteli törvény struktúrája.....	15
1.2. Számviteli alapelvek, számviteli politika	18
1.3. Beszámolás és könyvvizsgálat	22
1.4. Éves beszámoló.....	24
1.4.1. Kiegészítő melléklet	26
1.4.2. Üzleti jelentés	30
1.5. Egyszerűsített éves beszámoló	32
1.5.1. Mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámoló	33
1.6. Összevont (konszolidált) éves beszámoló	33
1.7. Szabályosság, nyilvánosság.....	37
1.7.1. Számviteli bizonylatok.....	38
1.7.2. Számviteli szolgáltatás és könyvvizsgálat	40
1.7.3. Letétbe helyezés és közzététel	43
Számviteli törvény áttekintése/1. feladat	45
Számviteli törvény áttekintése/2. feladat	46
1.8. Aktivált saját teljesítmények (RJ).....	47
1.8.1. Aktivált saját teljesítmények és az összköltség típusú eredménykimutatás.....	48
1.8.2. Aktivált saját teljesítmények és a forgalmi költség típusú eredménykimutatás	50
1.8.3. Aktivált saját teljesítmények könyvviteli elszámolása	54
1.9. Cégalapítás (LJ).....	59
1.9.1. Cégalapítás előfeltételei	59
1.9.2. Az előtársaság.....	64
Cégalapítás/1. feladat	66
Cégalapítás/2. feladat	67
Cégalapítás/3. feladat	68
Cégalapítás/4. feladat	68
Cégalapítás/5. feladat	68
2. MÉRLEG.....	69
A mérleg fogalma és struktúrája (RJ)	69
A mérlegtételek értékelése (általában) (RJ)	72
2.1. Befektetett eszközök	73
2.1.1. Immateriális javak (RJ).....	73
2.1.1.1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	77
Alapítás-átszervezés aktivált értéke/1. feladat	77
Alapítás-átszervezés aktivált értéke/2. feladat	78
2.1.1.2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	79
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke/1. feladat	80
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke/2. feladat	81
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke/3. feladat	83
2.1.1.3. Vagyoni értékű jogok.....	84
Vagyoni értékű jogok/1. feladat.....	85
Vagyoni értékű jogok/2. feladat.....	86
2.1.1.4. Szellemi termékek.....	87
Szellemi termékek/1. feladat	88
Szellemi termékek/2. feladat	89
Szellemi termékek/3. feladat	90
2.1.1.5. Üzleti vagy cégérték.....	91
Üzleti vagy cégérték/1. feladat.....	93

Üzleti vagy cégérték/2. feladat	94
Üzleti vagy cégérték/3. feladat	96
2.1.1.6. Immateriális javakra adott előlegek	97
2.1.1.7. Immateriális javak érték helyesbítése	98
2.1.2. Tárgyi eszközök (ACS)	99
Tárgyi eszközök/1. feladat	116
Tárgyi eszközök/2. feladat	122
Tárgyi eszközök/3. feladat	125
Tárgyi eszközök/4. feladat	128
Tárgyi eszközök/5. feladat	133
Tárgyi eszközök/6. feladat	134
Tárgyi eszközök/7. feladat	135
2.1.3. Befektetett pénzügyi eszközök (RJ)	137
Befektetett pénzügyi eszközök/1. feladat (RJ)	148
Befektetett pénzügyi eszközök/2. feladat (RJ)	149
Befektetett pénzügyi eszközök/3. feladat (LJ)	157
2.2. Forgóeszközök	159
2.2.1. Készletek	159
2.2.1.1. Anyagok (VJ)	165
Anyagok/1. feladat (VJ)	172
Anyagok/2. feladat (RJ)	175
Anyagok/3. feladat (VJ)	182
2.2.1.2. Áruk (VJ)	184
2.2.1.2.1. Kereskedelmi áruk (VJ)	187
Áruk/1. feladat (RJ)	189
Áruk/2. feladat (VJ)	192
Áruk/3. feladat (VJ)	194
2.2.1.2.2. Betétdíjas göngyölegek (VJ)	196
2.2.1.2.3. Közvetített szolgáltatások (VJ)	199
2.2.1.3. Készletekre adott előlegek (VJ)	200
Készletekre adott előlegek/1. feladat (VJ)	202
2.2.1.4. Növendék-, hízó és egyéb állatok (VJ)	204
2.2.1.5. Befejezetlen termelés és félkésztermékek (VJ)	210
2.2.1.6. Késztermékek (VJ)	214
Saját termelésű készletek/1. feladat (VJ)	224
Saját termelésű készletek/1a. feladat (RJ)	229
Saját termelésű készletek/2. feladat (RJ)	230
Saját termelésű készletek/3. feladat (VJ)	240
Saját termelésű készletek/4. feladat (VJ)	246
Saját termelésű készletek/5. feladat (RJ)	252
2.2.1.7. A készletekhez kapcsolódó, gyakorlati problémákat okozó ügyletek számviteli megítélése (VJ)	253
2.2.2. Követelések (RJ)	257
2.2.2.1. Vevők	258
Vevők/1. feladat	264
Vevők/2. feladat	267
Vevők/3. feladat	268
Vevők/4. feladat	268
2.2.2.2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	269
2.2.2.3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben ..	269
2.2.2.4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	269
2.2.2.5. Váltókövetelések	269
Váltókövetelések/1. feladat	271
Váltókövetelések/2. feladat	275
2.2.2.6. Egyéb követelések	277

Egyéb követelések/1. feladat	280
Egyéb követelések/2. feladat	285
2.2.2.7. Követelések értékelési különbözete.....	286
2.2.2.8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete.....	286
2.2.3. Értékpapírok (a forgóeszközök között) (RJ)	287
2.2.3.1. Saját részvények, saját üzletrészek (RJ)	296
2.2.3.2. Különleges értékpapír ügyletek (RJ)	298
A) Penziós ügyletek (RJ)	299
B) Opciós ügyletek (RJ, VJ).....	300
C) Határidős ügyletek (RJ, VJ).....	305
D) Fedezeti ügyletek (Valós értékelés választása nélkül) (VJ).....	308
Cash Flow fedezeti ügylet (Tárgyi eszköz beszerzés előrejelzett ügyletként) (VJ)	309
Cash Flow fedezeti ügylet (Készlet beszerzés előrejelzett ügyletként) (VJ)	310
Kamatcsere ügylet (Kamatswap) (Cash Flow fedezeti ügyletként) (VJ).....	311
Értékpapírok/1. feladat (RJ)	314
Értékpapírok/2. feladat (RJ)	316
Értékpapírok/3. feladat (RJ, VJ).....	318
Értékpapírok/4. feladat (RJ)	321
Értékpapírok/5. feladat (RJ, VJ)	323
2.2.4 Pénzeszközök (RJ)	325
Pénzeszközök/1. feladat	333
Pénzeszközök/2. feladat	336
2.3. Időbeli elhatárolások (RJ).....	340
Különleges ügyletek elhatárolásai	342
Passzív időbeli elhatárolások	344
Aktív időbeli elhatárolások.....	345
Halasztott ráfordítások	346
Halasztott bevételek.....	347
Negatív üzleti vagy cégérték.....	349
Időbeli elhatárolások/1. feladat.....	350
Időbeli elhatárolások/2. feladat.....	353
Időbeli elhatárolások/3. feladat.....	354
Időbeli elhatárolások/4. feladat (Az időbeli elhatárolások néhány különlegessége).....	357
2.4. Saját tőke	359
2.4.1. Jegyzett tőke (LJ)	360
2.4.2. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (RJ).....	367
Jegyzett, de még be nem fizetett tőke/1. feladat	369
Jegyzett, de még be nem fizetett tőke/2. feladat.....	374
2.4.3. Tőketartalék (LJ).....	375
2.4.4. Eredménytartalék (LJ).....	377
2.4.5. Lekötött tartalék (LJ).....	380
2.4.6. Értékelési tartalék (RJ).....	383
2.4.6.1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka.....	383
2.4.6.2. Valós értékelés értékelési tartaléka.....	384
2.4.7. Adózott eredmény (LJ)	385
2.4.8. Feladatok a saját tőkére (LJ)	387
Saját tőke/1. feladat	387
Saját tőke/2. feladat	390
Saját tőke/3. feladat	392
Saját tőke/4. feladat	394
Saját tőke/5. feladat	395
Saját tőke/6. feladat	396
Saját tőke/7. feladat	397
Saját tőke/8. feladat	398
Saját tőke/9. feladat	399

Saját tőke/10. feladat	401
Saját tőke/11. feladat	401
2.5. Céltartalékok (LJ).....	402
2.5.1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	403
2.5.2. Céltartalék a jövőbeni költségekre.....	404
2.5.3. Egyéb céltartalék.....	405
Céltartalékok/1. feladat	407
Céltartalékok/2. feladat	409
Céltartalékok/3. feladat	411
Céltartalékok/4. feladat	412
Céltartalékok/5. feladat	412
Céltartalékok/6. feladat	413
2.6. Kötelezettségek (ACS).....	415
2.6.1. Kötelezettségek értékelése (általában).....	416
2.6.2. Hátrasorolt kötelezettségek.....	422
2.6.3. Hosszú lejáratú kötelezettségek.....	422
2.6.4. Rövid lejáratú kötelezettségek.....	428
2.6.4.1. Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök.....	428
2.6.4.2. Vevőktől kapott előlegek	432
2.6.4.3. Szállítók (Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból)	436
2.6.4.4. Váltótartozások.....	440
2.6.4.5. Rövid lejáratú kötelezettségek a „kapcsolt”, a „jelentős tulajdoni-”, illetve az „egyéb részesedési” viszonyú vállalkozásokkal szemben	446
2.6.4.6. Kötelezettségek értékelési különbözete, illetve a Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete mérlegtételek.....	446
2.6.4.7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek.....	447
Levonásos (közvetített) adók, járulékok, TB támogatások elszámolása.....	451
Adók, vámterhek és adójellegű kötelezettségek elszámolása	452
Általános forgalmi adó (áfa) elszámolása	454
Munkavállalókkal szembeni kötelezettségek elszámolása.....	456
Valódi penziós ügyletek elszámolása a penzióba adónál	458
Valódi penziós ügyletek elszámolása a penzióba vevőnél.....	459
2.6.5. Feladatok a kötelezettségekre	460
Kötelezettségek/1. feladat	460
Kötelezettségek/2. feladat	462
Kötelezettségek/3. feladat	467
Kötelezettségek/4. feladat	469
Kötelezettségek/5. feladat	472
Kötelezettségek/6. feladat	475
Kötelezettségek/7. feladat	477
Kötelezettségek/8. feladat	478
Kötelezettségek/9. feladat	479
Kötelezettségek/10. feladat	480
3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS (LJ).....	481
Eredménykategóriák	481
Eredménykimutatás felépítése („A” és „B” típus)	482
3.1. Értékesítés nettó árbevétele	485
3.2. Aktivált saját teljesítmények értéke.....	488
3.3. Költségnemek (és ráfordítások).....	490
3.3.1. Anyagjellegű ráfordítások elszámolása	490
3.3.2. Személyi jellegű ráfordítások elszámolása	492
3.3.3. Értékcsökkenési leírás elszámolása	493

3.4. Az értékesítés közvetlen és közvetett költségei	494
3.5. Egyéb bevételek és Egyéb ráfordítások	496
3.5. Egyéb bevételek és Egyéb ráfordítások	498
3.5. Egyéb bevételek és Egyéb ráfordítások	500
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	502
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	505
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	506
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	508
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	510
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	512
3.6. Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai	514
3.7. Adózott eredmény (és eredményt terhelő adó)	516
3.8. Feladatok az eredménykimutatás témaköréből	518
Eredménykimutatás/1. feladat	518
Eredménykimutatás/2. feladat	520
Eredménykimutatás/3. feladat	522
Eredménykimutatás/4. feladat	527
Eredménykimutatás/5. feladat	528
Eredménykimutatás/6. feladat	530
Eredménykimutatás/7. feladat	531
Eredménykimutatás/8. feladat	532
Eredménykimutatás/9. feladat	533
4. ELLENŐRZÉSEK SZÁMVITELE (RJ).....	535
Hibatípusok	536
Hibahatások, hibafajták	537
Ellenőrzések számvitele/1. feladat	539
Ellenőrzések számvitele/2. feladat	543
Ellenőrzések számvitele/3. feladat	544
5. MIKROGAZDÁLKODÓI EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ (ACS).....	547
5.1. A Mikrogazdálkodói beszámolóról általában.....	547
5.2. A vagyoni elemek speciális szabályai	549
5.3. Áttérés mikrogazdálkodói beszámolóra	552
5.4. Mikrogazdálkodó átalakulásának, egyesülésének, szétválásának specialitásai	553
5.5. Feladatok mikrogazdálkodói beszámolóra	554
Mikrogazdálkodói/1. feladat.....	554
Mikrogazdálkodói/2. feladat.....	564
6. ÖSSZEFOGLALÓ FELADATOK.....	567
1. Összefoglaló feladat (Tárgyi eszközök) (ACS).....	568
2. Összefoglaló feladat (Készletek) (RJ)	570
3. Összefoglaló feladat (Saját termelésű készletek) (RJ).....	572
4. Összefoglaló feladat (Követelések és értékvesztések) (VJ; RJ)	574
5. Összefoglaló feladat (Értékpapírok, pénzeszközök, időbeli elhatárolások) (RJ)	576
6. Összefoglaló feladat (Saját tőke) (LJ)	580
7. Összefoglaló feladat (Kötelezettségek) (ACS).....	582
8. Összefoglaló feladat (Eredménykimutatás) (LJ)	585
FORRÁSMUNKÁK.....	587

RÖVIDÍTÉSEK, ÉRTELMEZÉSEK

20X0. = bázis év, azaz a tárgyévet megelőző év

20X1. = tárgyév

20X2. = a tárgyévet követő év

20X3. = a tárgyévet követő második év

A–C korlát = hosszú lejáratú – beruházási javak és vagyoni értékű jogok beszerzésére vonatkozó – devizás hiteltartozás (és devizás kötvénytartozás) nem realizált árfolyamveszteségének **A**ktív időbeli elhatárolása, és az erre képzett **C**éltartalék különbsége, mint osztalékfizetési korlát

akt. = aktív; aktivált

aktiválás = állományba vétel (eszközöknél)

aktivált érték = állományba vett érték (eszközöknél)

AE = adózott eredmény

AEE = adózás előtti eredmény

AIE = aktív időbeli elhatárolás(ok)

Akt. id. elh. = Aktív időbeli elhatárolás(ok)

Akt. saj. telj. ért. = Aktivált saját teljesítmények értéke

Alapítás ... = Alapítás-át szervezés aktivált értéke

Apport = nem pénzbeli hozzájárulás (apport behozatal és/vagy apport bevétel)

AST = aktivált saját teljesítmények (értéke)

árb. = árbevétel(ek)

ÁFA (áfa) = általános forgalmi adó

árf. (Árf.) = árfolyam(ok)

árf. kül. = árfolyam-különbözet(ek)

Árk. (árk.) = árkülönbözet (vásárolt készleteknél)

ÁV = állományváltozás(a)

bev. = bevétel(ek)

bef. = befektetett (eszközök)

bek. = bekezdés

belf. = belföldi

bet. = betét (számla)

Bt. (bt.) = betéti társaság

CF = Cash-flow (kimutatás)

CAD = kanadai dollár

célt. = céltartalék(ok); céltartalék(os)

CHF = svájci frank

Ctv. = cégtörvény

D = deviza = könyvvezetés pénznemétől eltérő pénz (számlapénz)

D bet. = deviza betét (számla)

DV = deviza–valuta

devizás követelés = devizában kimutatott követelés = könyvvezetés pénznemétől eltérő követelés¹

devizás tartozás (kötelezettség) = devizában kimutatott tartozás (kötelezettség)

= könyvvezetés pénznemétől eltérő kötelezettség²

devizás tétel(ek) = devizás követelések, kötelezettségek, értékpapírok, pénzeszközök

= könyvvezetés pénznemétől eltérő követelések¹, kötelezettségek², értékpapírok, pénzeszközök

DÁK = deviza árfolyam-különbözeti számla (technikai számla)

DN = dinár, dénár

---

¹ Ide értve a követelés tartalmú aktív időbeli elhatárolásokat is.

² Ide értve a kötelezettség tartalmú passzív időbeli elhatárolásokat is.

E. = egyenleg (a számla tartozik, vagy követel oldalán)

€ (€) = Euró

e = ezer

EB = egyszerűsített beszámoló (egyszeres könyvvizetésnél)

eFt = ezer forint(ban)

Egy. (egy.) = egyéb

Egyéb kapott (j) kamatok ... = Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek

ERLK = Erlk = Egyéb RLK = Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

EHO (eho) = egészségügyi hozzájárulás

EKB = Európai Központi Bank

EL = eredménylevezetés (egyszeres könyvvizetésnél)

ELÁBÉ (Elábé) = eladott áruk beszerzési értéke (ára)

elhat. = elhatárolás(ok)

Elsz. (elsz.) = elszámolás(i)

EM = egyszerűsített mérleg (egyszeres könyvvizetésnél)

Erki = Eredménykimutatás

esz (elsz. szla) = elszámolási számla

Eszk. = eszközök

Eszk–Forr. = eszköz–források

EU (EK; EGK) = Európai Unió, (Európai Közösség, Európai Gazdasági Közösség)

exp. = export

Écs. (écs.) = értékcsökkenés(e)

Tartalma: az eszközérték csökkenése és egyúttal **ráfordításkénti** elszámolása

Écs. leír. = értékcsökkenési leírás

Tartalma: az eszközérték csökkenése és egyúttal **költségekénti** elszámolása

ÉE = értékpapír elszámolási (számla)

Éh = értékhelyesbítés

ÉK = értékelési különbözet (valós értékhez kapcsolódóan)

ért. = értékesítés; érték(ű); érték(e)

ért. pap. (Ép.) (ép.) = értékpapír(ok)

Ét (ÉT) = értékelési tartalék (érték helyesbítéshez és valós értékeléshez kapcsolódóan is)

ÉV = értékvesztés(e)

fejl. = fejlesztés

Forr. (forr.) = forrás(ok)

Fizetendő kamatok ... = Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások

fordulónap = a mérleg fordulónapja

GW = good will = üzleti vagy cégérték

GBP (£) = angol font

H = hozam(ok)

hozam(ok) = értékesítés árbevételei és egyéb-, pénzügyi-, bevételek

(esetenként ide értve az aktivált saját teljesítmények értékét is)

hit. = hitel(ek)

HUF = magyar forint

id. = időbeli

id. elh. = időbeli elhatárolás(ok)

immat. = immateriális (javak)

imp. = import

jár. = járulékok

Jegyzett, de ... = Jegyzett, de még be nem fizetett tőke

K = követel (a könyvelési tételek kijelölésénél)
(K) = követel (jellegű) egyenleg
kalk. = kalkuláció; kalkulált
KÉK = készletérték-különbözet (saját termelésű készleteknél)
Kft. (kft.) = korlátolt felelősségű társaság
Kkt. (kkt.) = közkereseti társaság
kís. = kísérlet(i)
Kísérleti ... = Kísérleti fejlesztés aktivált értéke
kölcs. = kölcsön(ök)
köt. = kötelezettség(ek)
köv. = követelés(ek)
ktg. = költség(ek)
ktgvet. = költségvetés(i)
kut. = kutatás(i)
kvet. = közvetett
kvetlen (kvetl.) = közvetlen

L = leírási kulcs (%-os, vagy együtthatós formában)
leír. = leírás
lej. = lejárat(ú)
ld. = lásd

M = millió
MFt (mFt) = millió forint
MdFt (mdFt) = milliárd forint
mell. = melléklet (számviteli törvény *mellékletére* hivatkozás)

MNB = Magyar Nemzeti Bank
MKVK = Magyar Könyvvizsgálói Kamara
műv. = műveletek (pl. pénzügyi *műveletek* bevételei)

NAV = Nemzeti Adó- és Vámhivatal
Ny. = nyitás; nyitó érték; nyitó tétel
nyer. = nyereség(ek)
nyereségadó = társasági adó
Nyrt. (nyrt.) = nyilvánosan működő részvénytársaság

önktg = önköltség
összktg = összköltség (eljárás szerinti eredménykimutatás)

P (PN) = pengő
par. (§) = paragrafus
passz. = passzív
Passz. id. elh. = Passzív időbeli elhatárolás(ok)
passziválás = állományba vétel (forrásoknál)
passzivált érték = állományba vett érték (forrásoknál)
pénz(e). = pénzeszköz(ök)
PIE = passzív időbeli elhatárolás(ok)
pl. (Pl.) = például
pü. (Pü.) = pénzügyi
Ptk. = Polgári törvénykönyv (2013. évi V. tv. a Polgári törvénykönyvről)

R = ráfordítások
ráf. = ráfordítások
ráfordítások = az értékesítés (eredmény) terhére elszámolt közvetlen és közvetett költségek,
valamint az egyéb- és pénzügyi ráfordítások
rendk. = rendkívüli
röv. = rövid (lejáratú)
Rt. (rt.) = részvénytársaság

St (ST) = saját tőke
STK = saját termelésű készlet(ek)
STK ÁV = saját termelésű készletek állomány változása
SEEAÉ (Seeaé) = Saját előállítású eszközök aktivált értéke

SZJA = személyi jövedelemadó
szla = számla
szlao. (SZO) = számlaosztály(ok)
szocho = szociális hozzájárulás (-i adó)
szolg. = szolgáltatás(ok)
Szt. = számviteli törvény

T = tartozik (a könyvelési tételek kijelölésénél)
(T) = tartozik (jellegű) egyenleg
TB = társadalombiztosítás(i)
TBJ = társadalombiztosítási járulék
TBK = társadalombiztosítási kötelezettség(ek)
tartós = egy évet meghaladó (lekötésű eszköz, illetve lejáratú forrás)
Tao. = társasági adó (törvény)
TÁNYA = társasági (nyereség) adó
telj. = teljesítmény(ek)
term. = termék(ek)
TR = tallér

ui. = ugyanis
un. = úgynevezett
USD (\$) = USA dollár

¥ (Y) (YEN) = japán jen

v. = vagy
V = valuta = könyvvezetés pénznemétől eltérő pénz (készpénz)
veszt. = veszteség(ek)
VÉ = valós érték(e)
VÉ-ből = valós értékelésből (származó pénzügyi bevétel vagy ráfordítás)
VP = valutapénztár (számla)
VK = vásárolt készletek
VPOP = Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága
(elszámolási számla)

Z. = zárás; záró érték; záró tétel
Zrt. (zrt.) = zártkörűen működő részvénytársaság

ELŐSZÓ

a 2019. évi **tizenegyedik (átdolgozott)** kiadáshoz

A „Számviteli esettanulmányok 2019.” című szakkönyvünket nem a teljesen kezdőknek, hanem a **számvitelben** bizonyos mértékben már **jártas, haladóknak** ajánljuk. Fő célunk az összefoglaló rendszerezés volt. Ezzel kívántuk megkönnyíteni a felsőfokú képzésben résztvevők **vizsgákra való felkészülését**. A felsőfokú képzést tágan értelmezzük, beleértjük az iskolarendszerű oktatást (főiskolai, egyetemi oktatást), valamint az ezen kívül szervezett kurzusokat (mérlegképes könyvelők, okleveles könyvvizsgálók képzését) is.

Az összefoglaló és rendszerező jelleg ugyanakkor azt is lehetővé teszi, hogy a már gyakorló **számviteli szakemberek** is hasznosan forgathassák e könyvet, és könnyen, gyorsan találjanak választ és megoldást a gyakorlatban felmerülő problémáikra.

Ezek a célok határozták meg a kiadvány végső szerkezetét és tartalmát.

A vizsgákra való felkészülés miatt tartottuk fontosnak, hogy minél több – kidolgozott, részben megoldott és kidolgozatlan – feladatot bocsássunk az olvasó rendelkezésére. A feladatok kidolgozásának megkönnyítése érdekében vázoltuk egy-egy mérlegtétel vagy mérlegcsoport, illetve eredménykimutatás-tétel (vagy csoport) leglényegesebb tudnivalóit. Így kerültek a kiadványba a **fogalom, fajta, aktiválás, passzíválás stb.** tárgykörök, valamint az eszközök és források, a bevételek és ráfordítások szintetikus elszámolását összefoglaló **számlavázlatok**.

Ez a fajta témafeldolgozás teszi lehetővé és segíti azt is, hogy a már praktizáló szakemberek is megtalálják az őket foglalkoztató, a számukra éppen aktuális témaköröket.

Jól tudjuk, hogy az általunk leírt címszavak, a szűkszavú és felsorolásszerű jellemzők, a rövid mondatok esetenként több oldalas kifejtést igényelnének. Feltételezzük, hogy ezen elméleti és gyakorlati ismeretekkel az Olvasó (legalábbis részben) már rendelkezik. Ha ez nem így van, akkor a rendelkezésre álló szakirodalomban utánanéző, a különféle oktatási kurzusokon megérti-megtanulja, majd gyakorlati tapasztalataival tudását megerősíti. Ez nem csak a szűkebb értelemben vett számviteli, hanem a jogi, és az általános közgazdasági ismeretkörökre is vonatkozik.

A kiadvány összeállítása során szembe kellett néznünk azzal a nehézséggel, amely abból adódik, hogy a számviteli törvény döntően a beszámoló tartalmát szabályozza, de nem – vagy ha igen, akkor szerencsére csak néha – tartalmaz tételes előírásokat a könyvvizetésre vonatkozóan. Az ebből fakadó problémákat az alábbiak szerint oldottuk meg.

- A tételes könyvelés során:
  - többnyire csak a számlaosztályra utaló számlaszámokat használjuk,
  - a számlanevek a mérleg, illetve az eredménykimutatás egyes tételeit – néha csoportjait – jelentik. Ettől csak akkor térünk el, ha az adott téma tárgyalása és a jobb érthetőség azt igényelte.
- Az elvileg többféle módon is könyvelhető témakörök tételes könyvelési változataira a rendszerező-összefoglaló elméleti anyagban, és/vagy a feladatok kidolgozásánál utaltunk. Az általunk bemutatott változaton kívül is lehet más jó megoldás is. A lényeg a végeredmény, vagyis az, hogy a beszámoló tartalma azonos (helyes) legyen!

Könyvünkben alapvetően az **éves beszámolóra** koncentrálunk, ennek a számviteli szabályait helyezzük mondanivalónk középpontjába. Más beszámolókkal (egyszerűsített éves, konszolidált) kapcsolatban a részleteket nem tárgyaljuk, helyette az éves beszámólótól való főbb eltérésekre hívjuk fel a figyelmet. Terjedelmi okok miatt sem foglalkozunk a különleges céghelyzetekkel¹ (megszűnés, átalakulás stb.), valamint a kormányrendeletekkel is szabályozott beszámoló specialitásaival (hitelintézetek, Szt. szerinti egyéb szervezetek stb.).

---

¹ E témák részletei megtalálhatók: Adorján-Lukács-Róth-Veit: A számvitel speciális kérdései c. kiadványban. (MKVK OK, Bp. 2019.)

Bár esetünkben egy számviteli szakkönyvről van szó, mégsem kerülhetők meg teljesen bizonyos témák tárgyalásakor az adózási kérdések teljes egészében. Hiszen a gyakorlati életben a két terület szorosan összekapcsolódik, azaz nincs adó számvitel, és nincs számvitel adó nélkül. Nem célunk azonban a pillanatnyi adószabályok (mértékek, tételek) ismertetése.

A feladatokban általában – de nem kizárólagosan – a 2019-es adómértékeket használjuk (többször úgy, hogy konkrétan meg sem jelöljük a százalékos értéket, hanem megadjuk a forintban kifejezett összeget). Kivétel az általános forgalmi adó, amelynél oktatás-módszertani okokból többnyire a jól kezelhető, egyszerűen számítható 25%-os mértéket alkalmazzuk. A szöveges magyarázatoknál viszont – ha ezt fontosnak éreztük, – akkor lábjegyzetben utaltunk az adózási kapcsolatokra.

Könyvünk első, 2001. évi megjelenése óta ez a **tizenegyedik, átdolgozott kiadás**. A legutóbbi (a tizedik) két évvel ezelőtt, 2017-ben jelent meg. Azóta a hazai számvitel szabályozásában ismét számos érdekes – bár a korábbiakhoz képest jóval kisebb léptékű – változtatásra és pontosításra került sor. Címszavakban – a teljesség igénye nélkül – az elmúlt két év során bekövetkezett számviteli változásokból az alábbiak kerültek beépítésre, átdolgozásra szakkönyvünkben.

- Pontosításra került a fedezeti ügylet, a piaci érték, a cash-flow fedezeti ügylet és az egyéb származékos ügylet fogalma, illetve egyértelműbbé vált kiszámításuk levezetése és számviteli elszámolásuk.
- A lényegesség elve kiegészül azzal az előírással, hogy egy-egy tétel lényegessé minősítését más hasonló tételekkel összefüggésben kell megítélni.
- A vállalkozó a beszámoló, illetve a könyvvezetés pénznemére vonatkozó döntését a döntést követő harmadik (és nem az ötödik) üzleti évben változtathatja meg.
- Az aktív időbeli elhatárolást és az egyéb bevételeket érinti, hogy lehetővé vált a jogszabályi előíráson, szerződésen, megállapodáson alapuló támogatások várható, még el nem számolt összegének aktív időbeli elhatárolásként az egyéb bevételekkel szembeni elszámolása, amennyiben a vállalkozó bizonyítani tudja, hogy teljesíteni fogja a támogatáshoz kapcsolódó feltételeket, és valószínű, hogy a támogatást meg fogja kapni. Továbbá nem kell önrevíziót végrehajtani, ha a várható támogatásként elszámolt összeg nem egyezik meg a ténylegesen megkapott összeggel.

Megjegyzés: a költségek, ráfordítások ellentételezésére kapott támogatások időbeli elhatárolására az előbbi szabály viszont nem vonatkozik, azaz ezek elhatárolása nem változott.

- A konszolidálásba bevont vállalkozások a konszolidálásba történő bevonáskor is megváltoztathatják üzleti évüket akkor is, ha még nem rendelkeznek három lezárt üzleti évi beszámolóval.
- Az összevont (konszolidált) éves beszámoló eredménykimutatását forgalmi költség eljárással is össze lehet állítani.
- A cash flow-kimutatás egyes sorainak elnevezése részben megváltozott, de ez inkább jelent pontosítást, mintsem tartalmi változást. Az elkészítésénél olyan korrekciós tételeket kell alkalmazni, amelyek segítségével a halmozódások kiszűrésre kerülnek.

Könyvünk megírásakor nagy gondossággal jártunk el. Ugyanakkor tudjuk, hogy mindenki hibázhat, mi is. Emiatt előre is megköszönjük, ha írásban is közli velünk jobbító, kritikai észrevételeit. (E-mail: jozsef@rothinter.com)

Budapest, 2019. augusztus 31.

Szerzők

Ez a 14. oldal üres marad
Róth J.